

PÉČE O TRADIČNÍ LIDOVOU KULTURU
V ČESKÉ REPUBLICĚ

Ústav evropské etnologie
podzim 2023

NEMATERIÁLNÍ KULTURNÍ DĚDICTVÍ VERSUS TRADIČNÍ LIDOVÁ KULTURA

- ústní tradice a vyjádření, včetně jazyka jakožto prostředku nemateriálního kulturního dědictví,
 - interpretační umění,
 - společenské zvyklosti, obřady a slavnostní události,
 - vědomosti a zkušenosti týkající se přírody a vesmíru,
 - dovednosti spojené s tradičními řemesly.
- **lidové** ústní tradice a vyjádření;
 - **lidová** interpretační umění;
 - **lidové** komunitní zvyklosti, obřady a slavnostní události;
 - tradiční **lidové** vědomosti a zkušenosti týkající se přírody a vesmíru;
 - znalosti a dovednosti charakteristické pro tradiční výrobní postup při zhotovení **konkrétního artefaktu lidových řemesel.**

DŮLEŽITÉ DOKUMENTY

Web Ministerstva kultury ČR

<https://www.mkcr.cz/regionalni-a-narodnostni-kultura-1243.html>

Státní kulturní politika

Koncepce účinnější péče o tradiční lidovou kulturu v České republice na léta 2016 až 2020

Metodický pokyn pro vedení Seznamu nemateriálních statků tradiční lidové kultury ČR

www.lidovakultura.cz, www.lidovaremesla.cz

KONCEPCE ÚČINNĚJŠÍ PÉČE O TLK

- od 2003, aktualizace co 5 let
- definovala nástroje péče o TLK a odpovědné instituce

NÁSTROJE PÉČE:

- efektivní identifikace TLK (krajské seznamy a národní seznam)
- dokumentace (muzea, výzkumná pracoviště)
- ochrana a využívání (MKČR, instituce, nositelé)
- předávání (nositelé, spolky)

PLÁN PÉČE O TRADIČNÍ LIDOVOU KULTURU V ČR NA LÉTA 2023 – 2030

- **identifikace** projevů tradiční lidové kultury a dalších složek nemateriálního kulturního dědictví
- **dokumentace** projevů tradiční lidové kultury
- **uchovávání, šíření, prezentace a předávání** hodnot tradiční lidové kultury
- **mezinárodní spolupráce**

SYSTÉM PÉČE O TLK

ZA PÉČI O TLK ODPOVÍDAJÍ:

- státní instituce (Ministerstvo kultury, NÚLK, muzea...)
- nevládní organizace (Česká národopisná společnost,...)
- jednotlivci, spolky

DŮLEŽITOU ROLI HRAJÍ TAKÉ:

- subjekty v cestovním ruchu
- média

STRUKTURA PÉČE O TLK V ČESKÉ REPUBLICE

MINISTERSTVO KULTURY

ODBOR REGIONÁLNÍ A NÁRODNOSTNÍ KULTURY (ORNK)

- tvoří koncepční dokumenty
- vydává Metodický pokyn
- granty a studijní stipendia
- ceny Ministra v oboru
- odpovídá za naplňování Úmluvy
- zastupuje ČR na vládní úrovni v UNESCO

NÁRODNÍ ÚSTAV LIDOVÉ KULTURY

= jediná instituce plně pověřená naplňováním Úmluvy v ČR

- naplňuje koncepční materiály, servis pro MKČR
- archiv TLK, výzkum, identifikace
- vede Národní seznam TLK
- provádí redokumentaci statků zapsaných do UNESCO a na Národní seznam
- zajišťuje metodickou pomoc v oblasti TLK
- zastupuje ČR na expertní úrovni v UNESCO a dalších mezinárodních org.

REGIONÁLNÍ POVĚŘENÁ PRACOVISŤE PRO TLK

= zřizovány kraji → krajská muzea (většinou)

- výzkum TLK v kraji
- metodická pomoc nositelům a jiným organizacím
- poskytují informace veřejnosti
- vedou krajské seznamy TLK
- vedou agendu ocenění v oblasti tradičních řemesel

**REGIONÁLNÍ
POVĚŘENÁ
PRACOVISŤE V
ČECHÁCH**

KARLOVARSKÝ

Muzeum Cheb

KRÁLOVÉHRADECKÝ

Muzeum východních Čech

LIBERECKÝ

Muzeum Českého ráje v
Turnově

PARDUBICKÝ

Muzeum v přírodě Vysočina

PLZEŇSKÝ

Vlastivědné muzeum dr.
Hostaše v Klatovech

PRAHA

Muzeum hl. města Prahy

STŘEDOČESKÝ

Regionální muzeum v Kolíně

ÚSTECKÝ

Regionální muzeum v Teplicích

REGIONÁLNÍ
POVĚŘENÁ
PRACOVISŤE NA
MORAVĚ

OLOMOUCKÝ

Vlastivědné muzeum v
Olomouci

JIHOMORAVSKÝ

Masarykovo muzeum Hodonín

MORAVSKOSLEZSKÝ

Muzeum Novojičína

Muzeum Těšínska

VYSOČINA

Muzeum Vysočiny Třebíč

ZLÍNSKÝ

Slovácké muzeum v Uherském
Hradišti

NÁRODNÍ RADA PRO TRADIČNÍ LIDOVOU KULTURU

= poradní orgán *Ministra kultury*

- doporučuje zápisy do Národního seznamu, zadává odborné posudky
- projednává vývoj okolo Úmluvy a jeho reflexi v národní kult. politice
- poradní hlas při tvorbě koncepčních materiálů
- diskutuje aktuální dění v oblasti TLK

Složení: odborníci, zástupci krajů, médií, akademie...

ODBORNÉ INSTITUCE

- dokumentace a vyhodnocování situace v terénu
- „úložiště“ vědomostí → zdroj pro zájemce o obnovu
- vliv na nositele (autorita) a tím pádem na vývoj TLK

NOSITELÉ TRADIC, SPOLEČENSTVÍ A JEDNOTLIVCI

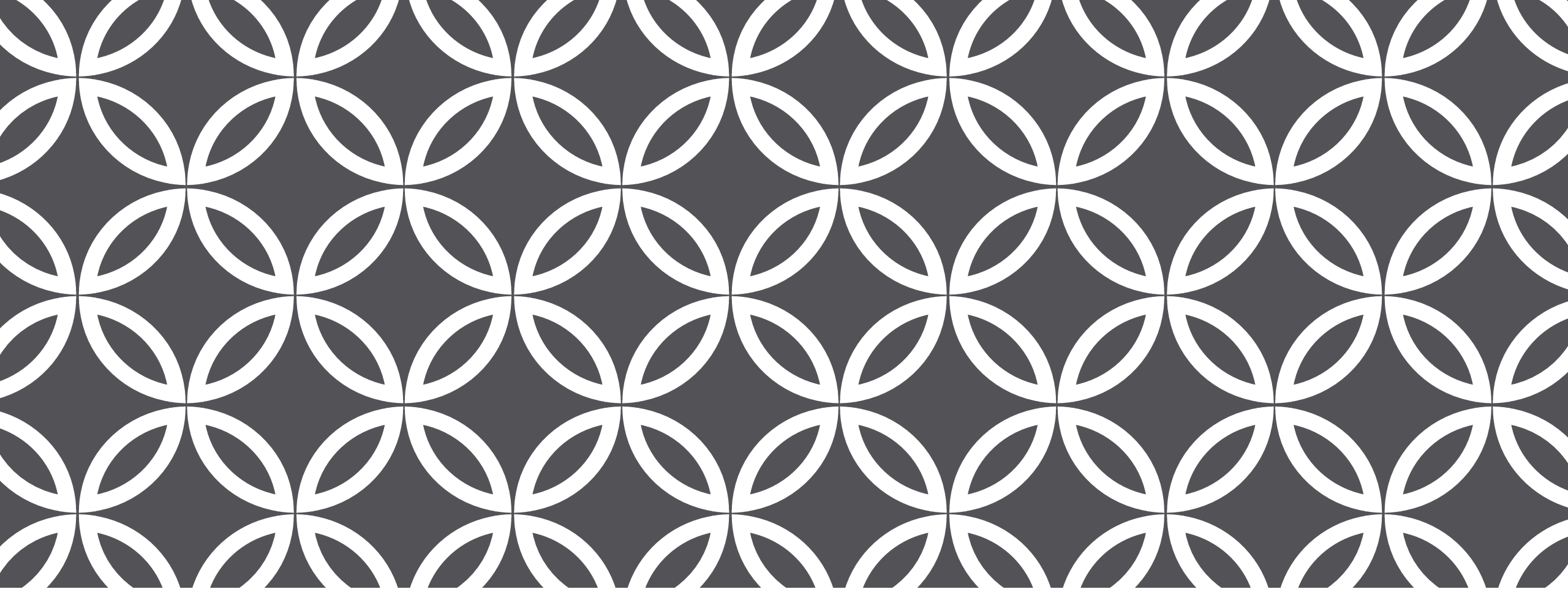
= pro ně je Úmluva

= pro ně pracuje MKČR,
NÚLK, KPP a další

= v jejich rukou je největší
díl ochrany TLK

= jen oni mohou zajistit
životaschopnost TLK

...důležitou (často klíčovou)
roli hrají **místní spolky**

SEZNAM NEMATERIÁLNÍCH STATKŮ TRADIČNÍ LIDOVÉ KULTURY V ČR

2021... 31 zápisů

PODMÍNKY ZÁPISU

- plní konkrétní **sociální (společenské) funkce** a má **kulturní význam(y)** pro své nositele;
- **splňuje definici** nemateriálního kulturního dědictví
- je **živou** a integrální **součástí života** svých nositelů a společnosti, je navázán na jejich přirozené prostředí;
- společnost nositelů, skupiny, případně jednotlivci považují statek za důležitou **součást své identity a kulturního dědictví**;
- je prokazatelně **předáván dalším generacím**;
- je **obzvláště významný**, případně ojedinělý, z pohledu etnologie, sociálně-kulturní antropologie a jiných příbuzných oborů;
- **společensví nositelů**, skupiny, případně jednotlivci byli **zapojeni do přípravy** návrhu na zápis statku do Seznamu.

Jak tato kritéria vnímáte?

